

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та статистики

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ

Навчально-методичний комплекс

Київ – 2011

УДК 657.22(075)
ББК 65.052.202я73-6

*Обговорено і схвалено на засіданні
кафедри бухгалтерського обліку, аудиту та статистики
(Протокол № 41 від 20 червня 2011 р.)*

Укладач:

Базась Микола Федорович – професор

Організація обліку: Навчально-методичний комплекс // Укл. М.Ф. Базась. – К.: Національна академія управління, 2011. – 20 с.

Дисципліна "Організація обліку" передбачає наявність знань з фундаментальних дисциплін спеціалізації: теорія бухгалтерського обліку, бухгалтерський облік у галузях господарства, аудит, контроль і ревізія, аналіз господарської діяльності.

Вивчивши дисципліну "Організація обліку" студент повинен знати і вміти на практиці застосовувати свої знання з предмету, у тому числі він повинен вміти вести договірну аудиторську роботу, розробити програму певних ділянок перевірки фінансове господарської діяльності підприємств, обирати адекватні методичні прийоми, які будуть застосовуватися при перевірці, оцінювати облікові ризики та ін.

УДК 657.22(075)
ББК 65.052.202я73-6

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	5
УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ	6
ПРОГРАМА КУРСУ	7
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	10
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	13
ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ	15
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	17

ВСТУП

Дисципліна "Організація обліку" передбачає наявність знань з фундаментальних дисциплін спеціалізації: теорія бухгалтерського обліку, бухгалтерський облік у галузях господарства, аудит, контроль і ревізія, аналіз господарської діяльності.

Під час вивчення дисципліни студенти-спеціалісти познайомляться з такими основними важливими питаннями роботи обліковців, як методологічні та нормативні основи організації обліку; види методичних прийомів обліковця – органолептичні методичні прийоми, вибіркові і суцільні спостереження у фінансово-господарському контролі та аудиті, розрахунково-аналітичні методичні прийоми, документальні методичні прийоми; оцінка системи внутрішнього контролю; використання роботи експертів; дії обліковця при виявленні перекручування бухгалтерської звітності; типи і зміст робочих документів; оформлення результатів обліковця; методика оформлення первинних облікових документів; тотожності показників бухгалтерської звітності і регістрів бухгалтерського обліку.

Найбільшу увагу при викладанні приділено таким важливим питанням: методичним прийомам документального і фактичного контролю, методології тестуванню контрольних моментів і поглиблених перевірок фінансово-господарських операцій. Відповідно найважливіші технологічні прийоми обліку зводяться до якісного виконання завдання перевірки кожного економічного суб'єкту і до мінімізації аудиторського ризику на усіх етапах перевірки, до контролю якості роботи самих обліковців.

Вивчивши дисципліну "Організація обліку" студент повинен знати і вміти на практиці застосовувати свої знання з предмету, у тому числі він повинен вміти вести договірну аудиторську роботу, розробити програму певних ділянок перевірки фінансове господарської діяльності підприємств, обирати адекватні методичні прийоми, які будуть застосовуватися при перевірці, оцінювати облікові ризики та ін.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ»

ТЕМИ	Лекції, год.	Практичні, год.	Самостійна робота студентів, год.
Модуль I			
Тема 1. Основи організації бухгалтерського обліку	2	2	1
Тема 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку	3	3	1
Тема 3. Організація облікового процесу	3	3	1
Тема 4. Організація обліку власного капіталу	2	2	2
Всього по модулю I	10	10	5
Модуль II			
Тема 5. Організація обліку зобов'язань	4	4	2
Тема 6. Організація обліку та аналіз довгострокових активів	4	4	2
Тема 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів	4	4	2
Тема 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства	5	5	2
Всього по модулю II	17	17	8
Модуль III			
Тема 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом	3	3	2
Тема 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю та аналізу	3	3	2
Тема 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку	3	3	1
Всього по модулю III	9	9	5
Разом модулі I, II, III	36	36	18

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

9 семестр

Робота в семестрі — 70 балів

Екзамен – 30 балів

Всього – 100 балів

Вид	занять	Кількість	Максимум балів за одиницю	Разом
Робота в семестр				
Модуль I	Семінари	5	3	15
	Контрольна робота	1	5	5
Разом				20
Модуль II	Семінари	8	3	24
	Контрольна робота	1	10	10
Разом				34
Модуль III	Семінари	4	3	12
	Контрольна робота	1	4	4
Разом				16
Всього робота в семестрі				70
Екзамен				30
Загалом по курсу				100

ПРОГРАМА КУРСУ

ТЕМА 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Поняття організації бухгалтерського обліку. Предмет і об'єкти організації бухгалтерського обліку. Принципи організації бухгалтерського обліку. Методи організації бухгалтерського обліку. Етапи організації бухгалтерського обліку. Елементи та план організації бухгалтерського обліку.

ТЕМА 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку

Нормативна база по організації бухгалтерського обліку в Україні. Документування і класифікація бухгалтерських документів. Види облікових реєстрів. Помилки у первинних документах і облікових реєстрах та їх виправлення. Облікова політика підприємства, її суть, мета. Наказ про облікову політику підприємства, структура та зміст наказу.

ТЕМА 3. Організація облікового процесу

Загальна побудова облікового процесу. Визначення об'єктів облікового процесу. Організація облікових номенклатур. Організація носіїв облікової інформації. Методика і техніка розробки форм носіїв облікової інформації. Організація документообігу на підприємстві. Графік документообігу. Особливості організації технології річного узагальнення даних бухгалтерського обліку. Організація зберігання документів.

ТЕМА 4. Організація обліку власного капіталу

Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу. Організація обліку формування статутного капіталу. Організація обліку змін статутного капіталу. Організація обліку статутного капіталу при виході співвласника з ТзОВ. Організація обліку , пайового, резервного і додаткового капіталу. Організація обліку неоплаченого і вилученого капіталу.

ТЕМА 5. Організація обліку зобов'язань

Класифікація, оцінка та нормативне закріплення обліку зобов'язань. Організація обліку позик банку. Організація обліку векселів виданих, зобов'язань за облігаціями та з оренди. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та по страхуванню. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості. Організація обліку забезпечення зобов'язань поза балансом.

ТЕМА 6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів

Основні завдання та нормативна база довгострокових активів. Організація первинного обліку основних засобів. Організація обліку амортизації основних засобів. Організація бухгалтерського контролю за використанням основних засобів. Організація первинного обліку нематеріальних активів. Організація обліку амортизації нематеріальних активів.

ТЕМА 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів

Основні завдання та нормативна база організації обліку оборотних активів. Організація первинного обліку руху запасів. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів. Організація первинного обліку грошових коштів. Організація обліку грошових коштів в касі та на рахунках в банку. Основні завдання організації обліку дебіторської заборгованості. Документування і аналітичний облік дебіторської заборгованості. Організація первинного та аналітичного обліку фінансових інвестицій.

ТЕМА 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства

Основні завдання та нормативна база організації обліку витрат і доходів Діяльності. Методи обліку витрат і калькулювання. Організація синтетичного та аналітичного обліку виробничих витрат. Особливості організації обліку витрат діяльності. Організація обліку інших операційних та надзвичайних доходів. Особливості організації обліку фінансових результатів.

ТЕМА 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом

Принципи та вимоги організаційної праці виконавців, які здійснюють бухгалтерський облік. Елементи організаційної роботи виконавців облікової служби. Планування діяльності бухгалтерії. Організація робочої зони бухгалтерії. Робоче місце бухгалтера. Посадова інструкція бухгалтерів. Відповідальність бухгалтера.

ТЕМА 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу

Суть і зміст інформаційного забезпечення управління. Організація інформаційного забезпечення обліку і аналізу і контролю. Організація технічного забезпечення обліку і аналізу і контролю. Вимоги до ергономічного забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу.

ТЕМА 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку

Організація планування розвитку бухгалтерського обліку. Види планів розвитку обліку. Методика організації впровадження окремих облікових завдань. Ефективність заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Основи організації бухгалтерського обліку

1. Поняття організації бухгалтерського обліку.
2. Предмет і об'єкти організації бухгалтерського обліку.
3. Принципи організації бухгалтерського обліку.
4. Методи організації бухгалтерського обліку.
5. Етапи організації бухгалтерського обліку.
6. Елементи та план організації бухгалтерського обліку.

ТЕМА 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку

1. Нормативна база по організації бухгалтерського обліку в Україні.
2. Документування і класифікація бухгалтерських документів.
3. Види облікових регістрів.
4. Помилки у первинних документах і облікових регістрах та їх виправлення.
5. Облікова політика підприємства, її суть, мета.
6. Наказ про облікову політику підприємства, структура та зміст наказу.

ТЕМА 3. Організація облікового процесу

1. Загальна побудова облікового процесу.
2. Визначення об'єктів облікового процесу.
3. Організація облікових номенклатур.
4. Організація носіїв облікової інформації.
5. Методика і техніка розробки форм носіїв облікової інформації. Організація документообігу на підприємстві.
6. Графік документообігу.
7. Особливості організації технології річного узагальнення даних бухгалтерського обліку.
8. Організація зберігання документів.

ТЕМА 4. Організація обліку власного капіталу

1. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу.
2. Організація обліку формування статутного капіталу.
3. Організація обліку змін статутного капіталу.
4. Організація обліку статутного капіталу при виході співвласника з ТзОВ
5. Організація обліку , пайового, резервного і додаткового капіталу.
6. Організація обліку неоплаченого і вилученого капіталу.

ТЕМА 5. Організація обліку зобов'язанню

1. Класифікація, оцінка та нормативне закріплення обліку зобов'язань.
2. Організація обліку позик банку.
3. Організація обліку векселів виданих, зобов'язань за облігаціями та з оренди.
4. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
5. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та по страхуванню.
6. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості.
7. Організація обліку забезпечення зобов'язань поза балансом.

ТЕМА 6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів

1. Основні завдання та нормативна база довгострокових активів.
2. Організація первинного обліку основних засобів.
3. Організація обліку амортизації основних засобів.
4. Організація бухгалтерського контролю за використанням основних засобів.
5. Організація первинного обліку нематеріальних активів.
6. Організація обліку амортизації нематеріальних активів.

ТЕМА 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів

1. Основні завдання та нормативна база організації обліку оборотних активів.
2. Організація первинного обліку руху запасів.
3. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів.
4. Організація первинного обліку грошових коштів.
5. Організація обліку грошових коштів в касі та на рахунках в банку.
6. Основні завдання організації обліку дебіторської заборгованості.
7. Документування і аналітичний облік дебіторської заборгованості.
8. Організація первинного та аналітичного обліку фінансових інвестицій.

ТЕМА 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства

1. Основні завдання та нормативна база організації обліку витрат і доходів діяльності.
2. Методи обліку витрат і калькулювання.
3. Організація синтетичного та аналітичного обліку виробничих витрат.
4. Особливості організації обліку витрат діяльності.
5. Організація обліку інших операційних та надзвичайних доходів.
6. Особливості організації обліку фінансових результатів.

ТЕМА 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом

1. Принципи та вимоги організаційної праці виконавців, які здійснюють бухгалтерський облік.

2. Елементи організаційної роботи виконавців облікової служби.
3. Планування діяльності бухгалтерії.
4. Організація робочої зони бухгалтерії.
5. Робоче місце бухгалтера.
6. Посадова інструкція бухгалтерів.
7. Відповідальність бухгалтера.

ТЕМА 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу

1. Суть і зміст інформаційного забезпечення управління.
2. Організація інформаційного забезпечення обліку і аналізу і контролю.
3. Організація технічного забезпечення обліку і аналізу і контролю.
4. Вимоги до ергономічного забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу.

ТЕМА 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку

1. Організація планування розвитку бухгалтерського обліку.
2. Види планів розвитку обліку.
3. Методика організації впровадження окремих облікових завдань.
4. Ефективність заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБИТИ СТУДЕНТІВ

ТЕМА 1. Основи організації бухгалтерського обліку

1. Основні положення про організацію бухгалтерського обліку в Україні.
2. Основи організації бухгалтерського обліку в умовах функціонування автоматизованої системи обробки інформації.

Форма контролю: опитування, реферати

ТЕМА 2. Організація нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку

1. Нормативна база по організації бухгалтерського обліку в Україні
2. Основні форми Наказу про облікову політику підприємства.

Форма контролю: підготовка Наказу про облікову політику.

ТЕМА 3. Організація облікового процесу

1. Технологічні етапи облікового процесу.
2. Стадії документообігу.

Форма контролю: складання графіку документообігу.

ТЕМА 4. Організація обліку власного капіталу

1. Особливості організації обліку статутного і пайового капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм.

Форма контролю: реферати.

ТЕМА 5. Організація обліку зобов'язань

1. Облік розрахунків з кредиторами.
2. Облік кредитів банку.
3. Фінансування капітальних вкладень.

Форма контролю: опитування, тестування

ТЕМА 6. Організація обліку та аналізу довгострокових активів

1. Класифікація основних засобів за їх функціональним призначенням, галузями, речовим натуральним характером.
2. Типові форми первинного обліку основних засобів.
3. Класифікація і основні види нематеріальних активів.
4. Типові форми первинного обліку нематеріальних активів.

Форма контролю: опитування, тестування

ТЕМА 7. Організація обліку та аналізу оборотних активів

1. Облік матеріалів на складі.
2. Облік еквівалентів грошових коштів.
3. Методи нарахування резерву сумнівних боргів.
4. Порядок списання безнадійної дебіторської заборгованості.

Форма контролю: тестування.

ТЕМА 8. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності підприємства

1. Адміністративні витрати.
2. Витрати, пов'язані з фінансовою та інвестиційною діяльністю.
3. Облік витрат по заробітній платі і соціальному страхуванню.
4. Дохід від звичайної і надзвичайної діяльності.

Форма контролю: опитування, тестування.

ТЕМА 9. Організація праці персоналу, зайнятого бухгалтерським обліком, контролем і аналізом

1. Визначення чисельності облікового персоналу.
2. Особливості організації роботи керівника служби обліку.
3. Розробка організаційних регламентів.

Форма контролю: опитування, тестування.

ТЕМА 10. Організація інформаційного, технічного та ергономічного забезпечення обліку, контролю і аналізу

1. Суть і склад інформаційного забезпечення.
2. Суть і зміст технічного забезпечення.
3. Вимоги до ергономічного забезпечення.

Форма контролю: опитування, реферати.

ТЕМА 11. Планування перспективного розвитку бухгалтерського обліку

1. Зміст планів розвитку бухгалтерського обліку.
2. Ефективність автоматизації бухгалтерського обліку.

Форма контролю: опитування, тестування

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Поняття організації бухгалтерського обліку.
2. Предмет і об'єкти організації бухгалтерського обліку.
3. Принципи організації бухгалтерського обліку.
4. Методи організації бухгалтерського обліку.
5. Етапи організації бухгалтерського обліку.
6. Елементи та план організації бухгалтерського обліку.
7. Нормативна база по організації бухгалтерського обліку в Україні
8. Документування і класифікація бухгалтерських документів.
9. Види облікових регістрів.
10. Помилки у первинних документах і облікових регістрах та їх виправлення.
11. Облікова політика підприємства, її суть, мета.
12. Наказ про облікову політику підприємства, структура та зміст наказу.
13. Загальна побудова облікового процесу.
14. Визначення об'єктів облікового процесу.
15. Організація облікових номенклатур.
16. Організація носіїв облікової інформації.
17. Методика і техніка розробки форм носіїв облікової інформації.
18. Організація документообігу на підприємстві.
19. Графік документообігу.
20. Особливості організації технології річного узагальнення даних бухгалтерського обліку.
21. Організація зберігання документів.
22. Основні завдання та нормативна база організації обліку власного капіталу.
23. Організація обліку формування статутного капіталу.
24. Організація обліку змін статутного капіталу.
25. Організація обліку статутного капіталу при виході співвласника з ТзОВ.
26. Організація обліку , пайового, резервного і додаткового капіталу.
27. Організація обліку неоплаченого і вилученого капіталу.
28. Класифікація, оцінка та нормативне закріплення обліку зобов'язань. Організація обліку позик банку.
29. Організація обліку векселів виданих, зобов'язань за облігаціями та з оренди.
30. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.
31. Організація обліку розрахунків за податками, платежами та по страхуванню.
32. Організація обліку іншої кредиторської заборгованості.
33. Організація обліку забезпечення зобов'язань поза балансом.
34. Основні завдання та нормативна база довгострокових активів.
35. Організація первинного обліку основних засобів.
36. Організація обліку амортизації основних засобів.
37. Організація бухгалтерського контролю за використанням основних засобів.
38. Організація первинного обліку нематеріальних активів.
39. Організація обліку амортизації нематеріальних активів.
40. Основні завдання та нормативна база організації обліку оборотних активів.
41. Організація первинного обліку руху запасів.
42. Організація синтетичного та аналітичного обліку запасів.

43. Організація первинного обліку грошових коштів.
44. Організація обліку грошових коштів в касі
45. Організація обліку грошових коштів на рахунках в банку.
46. Основні завдання організації обліку дебіторської заборгованості.
47. Документування і аналітичний облік дебіторської заборгованості.
48. Організація первинного та аналітичного обліку фінансових інвестицій.
49. Основні завдання та нормативна база організації обліку витрат.
50. Основні завдання та нормативна база організації обліку доходів діяльності.
51. Методи обліку витрат і калькулювання.
52. Організація синтетичного та аналітичного обліку виробничих витрат.
53. Особливості організації обліку витрат діяльності.
54. Організація обліку інших операційних та надзвичайних доходів.
55. Особливості організації обліку фінансових результатів.
56. Принципи та вимоги організаційної праці виконавців, які здійснюють бухгалтерський облік.
57. Елементи організаційної роботи виконавців облікової служби.
58. Планування діяльності бухгалтерії.
59. Організація робочої зони бухгалтерії.
60. Робоче місце бухгалтера.
61. Посадова інструкція бухгалтерів.
62. Відповідальність бухгалтера.
63. Суть і зміст інформаційного забезпечення управління.
64. Організація інформаційного забезпечення обліку і аналізу і контролю.
65. Організація технічного забезпечення обліку і аналізу і контролю.
66. Вимоги до ергономічного забезпечення працівників обліку, контролю та аналізу.
67. Організація планування розвитку бухгалтерського обліку.
68. Види планів розвитку обліку.
69. Методика організації впровадження окремих облікових завдань.
70. Ефективність заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"
2. Національні стандарти бухобліку в Україні.
3. Справочник по организации бухгалтерского учета. – М.: Экономика, 1989
4. Бухгалтерський облік за національними стандартами. Терн.: Економічна думка, 2000 – 236 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. – 2001. – 511 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Практикум. – 2001. – 784 с.
7. Бутинець Ф.Ф., Олійник О.В., Шмигун М.М., Шулепова С.М. Організація бухгалтерського обліку. – Житомир: ЖІТІ, 2001 – 512 с.
8. В.Сопко, В.Завгородній. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. Підручник – К.: КНЕУ, 2000. – 260 с.
9. Організація бухгалтерського обліку. Практику / За ред. Ф.Ф. Бутинця – Житомир: ЖІТІ, 2001 – 352 с.
10. Журнали-ордери та методичні рекомендації з їх застосування // Все про бухгалтерський облік. – № 24. – 2001. – С. 1-62.
11. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві // Все про бухгалтерський облік. – № 24. – 2001. – С. 63.
12. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник / під ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТОВ "Баланс – Клуб", 2001-832 с.
13. Бутинець Ф.Ф., С.М. Лайчук, Олійник О.В., Шмигун М.М. Організація бухгалтерського обліку. Підручник. – 3-тє вид. Доп. і перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 591 с.

Навчально-методичне видання

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та статистики

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ

Навчально-методичний комплекс

Укладач:
Базась Микола Федорович
професор

Відповідальний технічний редактор:
Цаплюк І.В.

Підп.до друку. 26.08.2011. Формат вид. 60x80¹/₁₆
Папір офсет. № 1. Офс. друк. Гарн. «ArialCyr»
Ум. друк. арк. 1,01. Обл.-вид. арк. 0,56.

Національна академія управління,
01011, м. Київ, вул. П. Мирного, 26, кім. 406
тел./факс. 280-80-56, www.nam.kiev.ua, eco@nam.kiev.ua

[illegible]

[illegible]